

De iep is niet weg te denken uit ons land.

Bescherming voor de iep

VACCINATIE VOORKOMT SCHADE DOOR IEPZIEKTE

De iep is niet weg te denken uit Europa. In Nederland vinden we hem vooral aan de kust, maar het is van oudsher ook een goede stadsboom. Zo staat hij in veel lanen en straten in Den Haag en aan de Rotterdamse en Amsterdamse kades. De iep heeft slechts één natuurlijke bedreiging: iepziekte, een besmettelijke schimmel. Schade door deze ziekte is eenvoudig te voorkomen door de bomen eens per jaar te vaccineren.

Tekst Ramona Kezer | Beeld idverde Bomen dienst

Ron Schraven is Hoofd Boomziekten en Aantastingen bij idverde Bomen dienst. "Iepziekte is sinds het begin van de vorige eeuw in Europa aanwezig. De schimmelziekte zorgde voor enorme schade in met name Europa en Noord-Amerika. Vroeger waren de oostkust van de Verenigde Staten en Canada en de Britse en Europese kust van Frankrijk tot Zweden bezaaid met iepen. Op die plekken zijn miljoenen bomen gestorven."

De besmettelijke schimmel wordt op twee manieren verspreid: door kevers die schimmelsporen meenemen van boom naar boom en door ondergronds wortelcontact tussen bomen. De iepen kunnen met biochemische reacties zelf allerlei vormen van schimmels en aantastingen tegen gaan, zoals de huidmondjes afsluiten of bladeren laten vallen. Bij iepziekte reageert de iep echter te traag. Schraven: "De natuurlijke reactie van de besmette boom is het afsluiten van de vaten, waardoor er geen vocht meer bij de bladeren komt

idverde Bomen dienst vaccineert ruim 20.000 bomen per jaar in Nederland.

en geen nutriënten van de bladeren naar de stam. Zo kan de boom schimmels inkapselen, maar dit werkt niet afdoende bij iepziekte. Omdat de ziekte zich zo snel verspreidt, sterft de boom volledig af, soms al na zes weken."

'Het afweersysteem moet elk jaar opnieuw worden geactiveerd'

Preventief middel

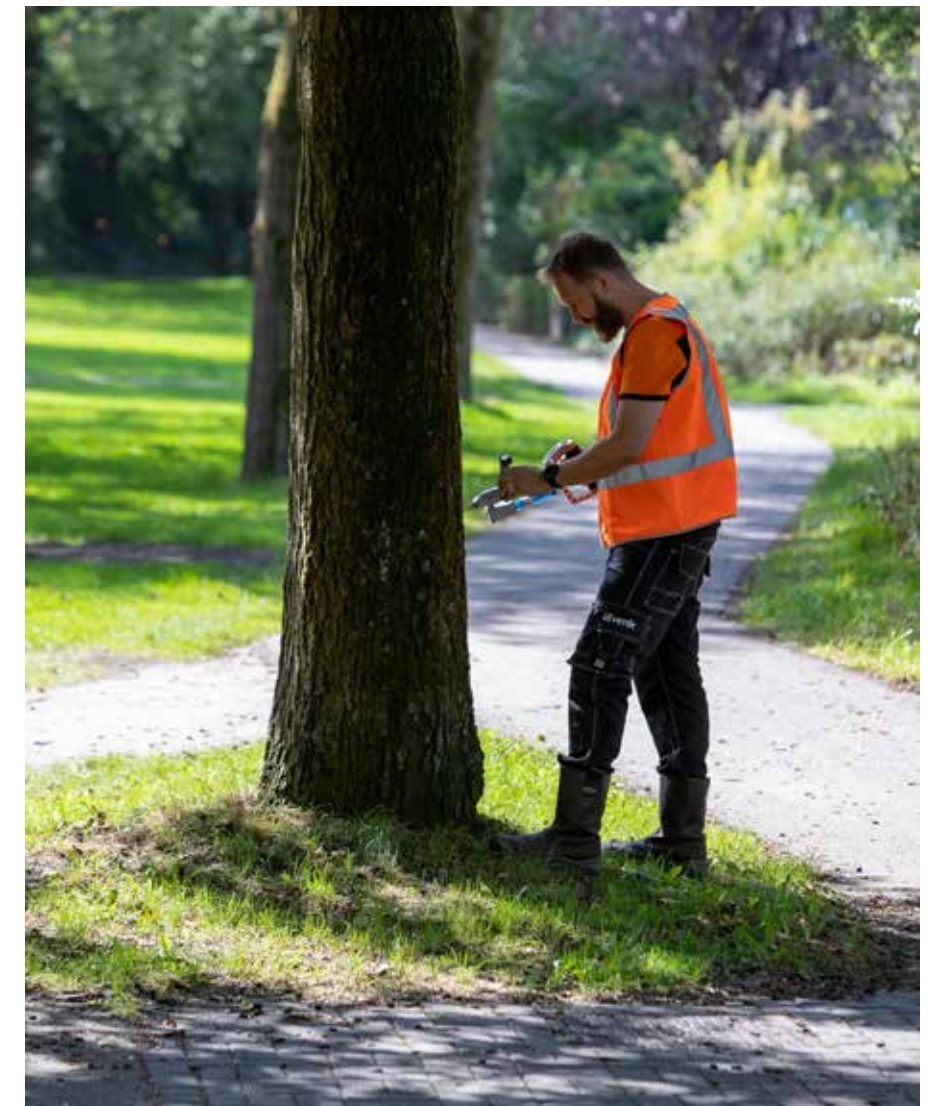
Als de boom eenmaal besmet is, is kappen nog de enige optie. Maar de ziekte is wel te voorkomen. idverde Bomen dienst levert als enige boomspecialist in Nederland een preventief middel tegen iepziekte: DutchTrig®. Het middel activeert het natuurlijk afweersysteem van de boom, waardoor deze bij besmetting zijn afweerreactie optimaal kan uitvoeren. "Dit middel is een onschuldige schimmel, die ervoor zorgt dat de boom in afweer komt. De vaccinatie moet jaarlijks worden toegediend. Dat komt doordat de iep een ringporige houtsoort is. In de buitenste jaarring vinden de chemisch processen plaats. Daarom moet het afweersysteem elk jaar opnieuw worden geactiveerd", aldus Schraven. Om de vaccinatie efficiënt en zonder schade te kunnen toedienen, ontwikkelde idverde Bomen dienst een speciale injector voor het middel. De gemeente of iepeneigenaar bepaalt zelf welke iepen de vaccinatie krijgen, maar idverde Bomen dienst speelt bij veel gemeenten een adviserende rol in het iepenbeheer. "Vaccineren is één van de tools die we kunnen inzetten. Daarnaast is het kappen van bomen een mogelijkheid, maar daar zijn wij geen voorstander van. Ook kunnen we de kevers, die de ziekte verspreiden, monitoren. Op basis van die gegevens kunnen we snel ingrijpen op locaties waar het mis dreigt te gaan."

Biodiversiteit

Logischerwijze vertegenwoordigen oudere bomen een grotere waarde dan kleine bomen. Iepen kunnen (buiten de stad) wel honderden jaren oud worden en zo een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit in een gebied. Ook is vaccineren vele malen goedkoper dan het vervangen van de boom. Schraven: "Gelukkig zijn er momenteel nog genoeg volwassen bomen aanwezig en vaccineren we inmiddels jaarlijks ruim 20.000 bomen per jaar in Nederland, zodat we kunnen blijven genieten van ons nationaal erfgoed. ■

Het middel wordt toegediend met een speciale injector.

Vaccinatie voorkomt bomenkap.